

Moteta ze sbírky *Selectissimarum sacrarum cantionum ... fasciculus primus* Carla Luythona a jejich konkordance : kritická edice a analýza vybraných motet [rukopis] : bakalářská práce / Jan Bilwachs ; vedoucí práce: doc. PhDr. Petr Daněk, Ph.D. – Praha, 2014. – 60 s., lxxx s. notových příloh.

Oponentský posudek

Předkládaná bakalářská práce Jana Bilwachse se zabývá motetovou sbírkou Charlese Luythona, již skladatel vydal u pražského tiskaře Jiřího Nigrina v roce 1603. Text je přehledně členěn do několika oddílů. Nejprve autor pečlivě probírá stav bádání k životu a dílu Charlese Luythona, dále popisuje a charakterizuje jediný hlasově kompletní soubor pramenů obsahující Luythonův tisk. Jádrem práce je pak edice a analýza pěti motet – *Lucis, o salve facies, Festa dies hodie, Bellum insigne, Domine Jesu Christe* a *Gloria, laus et honor*. Vzhledem k tomu, že se nacházejí nejen ve zmiňované sbírce, ale že jsou roztroušena po dobových tištěných antologiích i v rukopisech, využil Jan Bilwachs možnost srovnání, z něhož mu vyvstaly pozoruhodné postřehy. Ediční příloha je zpracovaná velice pečlivě jak v notové, tak v textové části a má všechny náležitosti, jaké očekáváme u vědecké edice tohoto typu hudby.

Mám-li jako oponent zaujmout k práci kritické stanovisko, pak musím konstatovat, že v této práci lze slabá místa nalézt jen velmi těžko. Diplomant si moudře zvolil dobře ohraničené téma, což mu umožnilo zvládnout s přehledem všechny jeho nástrahy. A tam, kde se snad ocitl na scestí, se nestyděl zeptat na radu starších a zkušenějších. Mám tím na mysli zejména zpěvní texty, které nejsou psány relativně snadno srozumitelnou liturgickou latinou, nýbrž vyrůstají z humanistické tradice, s níž mohou zápolit i dobří znalci latinského jazyka. K oněm textům jen drobnou poznámku. Doporučuji nahlédnout do *Rukověti humanistického básnictví* včetně nedávno vydaných dodatků. V hesle „Vivarius“ jsou poměrně zajímavé informace jak k Jacobu Vivariovi, o němž je v bakalářské práci řeč, ale i o Jacobovu bratru Janovi, který se pohyboval v rudolfínském okruhu, byl literárně činný, ale v neposlední řadě byl též Breitenberkovým spolusodálem v jezuitské mariánské kongregaci. Další pátrání nejen po autorství textů, ale i po možném užívání motet bych proto směřoval i do Klementina.

Nyní již k jednotlivým výtkám. Při představování pramene, resp. oné motetové sbírky, by nebylo na škodu uvést její kompletní obsah. Ten jsem jako čtenář postrádal. I když je text psán velmi pečlivě, přece jen se na několika málo místech objevují drobná stylistická klopýtnutí (první odstavec na s. 32 – nadměrné opakování slov „evidence“ a „sbírka“) nebo překlipy („viz“ není zkratka, nýbrž imperativ singuláru od slova „vidět“, takže má být bez tečky; dále na s. 36 – „metru“ místo „metra“) a jedna hrubka (s. 40 – „Na sepsání hlasových knih se podílely/i...“). Nejsem také příliš přesvědčen o tvaru „příležitostní hudba“, spíše bych adjektivu používal tvar „příležitostná“. V ediční části mě překvapila úvodní pauza v motetu *Bellum insigne*, byť jsem se s tímto edičním řešením už setkal v New Obrecht Edition.

Toto jsou však z celkového pohledu drobnosti, které nikterak nesnižují vysokou kvalitu práce. Text Jana Bilwachse je psán jasně, srozumitelně a inspirativně. Vedle bohaté faktografie přináší také spoustu nových otázek, jimiž se bude v budoucnu zabývat nejen on, ale i my ostatní. Kupříkladu problém přepracovaných verzí motet v rukopisných sbírkách. Pocházejí přímo od Luythona, nebo se do nich pustil nějaký zručný místní kantor? Na definitivní odpověď si budeme muset ještě počkat. Na závěr nelze než vyjádřit přání, aby Jan Bilwachs v nastoupené cestě pokračoval a v budoucnu stejně pečlivě zpracoval i zbytek sbírky *Selectissimarum sacrarum cantionum ... fasciculus primus*. Práci vřele doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikaci **v ý b o r n ě**.